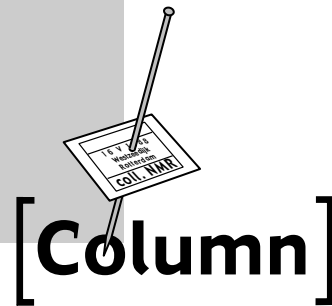

Een heidense Kerstboom

JELLE W.F. REUMER

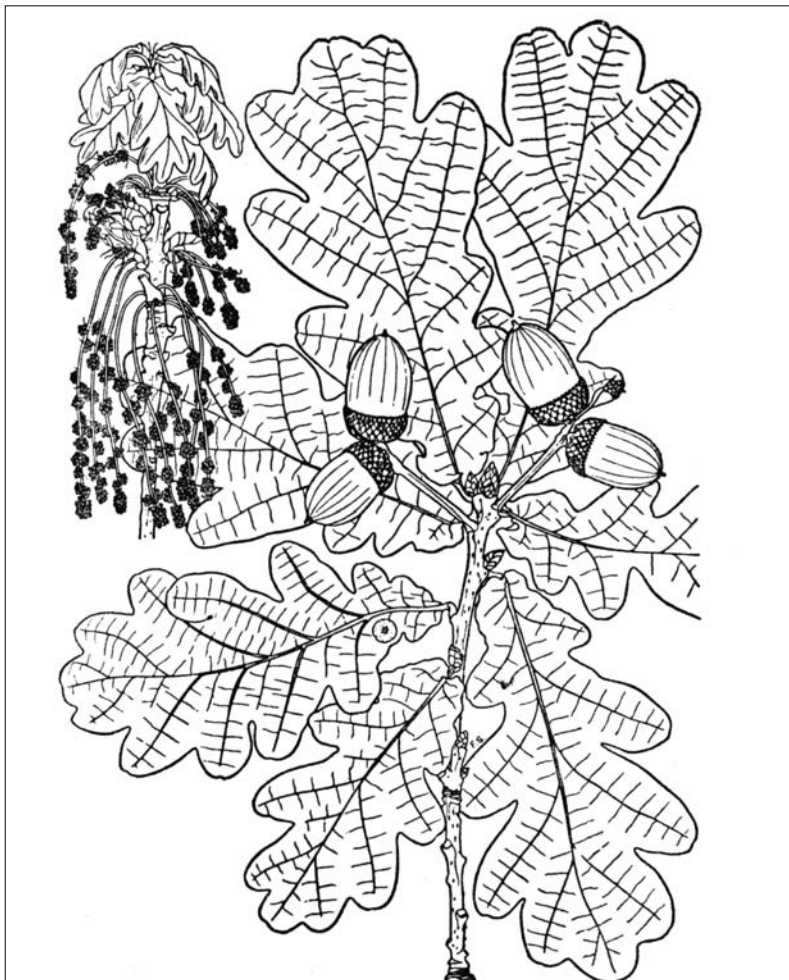
De krak die onlangs te horen viel betrof het breken van mijn klomp. Er stond namelijk een bericht in de krant dat alle realiteitszin leek te tartten. Volgens de Spits van 17 december behoort de Veluwe tot de oudste oerbossen van West-Europa. Nu is de Spits een onderdeel van het Telegraaf-concern, dus hun berichtgeving zou zweemen van sensatiezucht kunnen bevatten. Maar diezelfde dag meldde gelukkig ook NRC Handelsblad -een krant met een wat rustgevender typografie- een bijna identiek bericht, vergezeld zelfs van een grote kleurenfoto. Hier wordt melding gemaakt van de aanwezigheid op de Veluwe van vijftig levende bomen die duizenden jaren oud zijn. Het gaat volgens beide media om zomereiken, wintereiken en beuken. Nu moeten we niet denken dat een 1500 jaar oude eik eruitziet als een dikke boom met een enorme kruin. Het lijkt zelfs niet op een boom. Er is sprake van groepen hakhout-achtige stammen, die echter alle met elkaar in verbinding staan en uiteindelijk tot slechts één individu blijken te behoren. Het is dan zoiets als een grote uitgesteelde graspol, maar dan op het maatniveau van een boom.

Ik herinner me een aantal jaren geleden ook al zoiets te hebben gelezen over eeuwenoude vliegdenners ergens in Brabant. Kennelijk is het op een klein aantal plaatsen in ons omgeploegde, omgespitte, afgeplagde, ontveende, opgespoten, ingedijkte, drooggelegde, ondergelopen, gemaaide, geklepelde, geasfalteerde, beklinkerde en onkruidgewiede landje

toch nog mogelijk geweest dat een paar oude eiken en beuken zich handhaafden. Om dan echter te spreken van één van de oudste oerbossen van West-Europa, dat gaat wat ver. Eén zwaluw maakt tenslotte nog geen zomer, en een paar oude eiken maakt dus ook nog geen oerbos. Ook niet als Natuurmonumenten er nu snel een Pools oerrund in laat grazen.

De bomen bij het Kootwijkerzand zijn 1000 tot 1500 jaar oud, zo heeft een bomenonderzoeker berekend. Bij die oudste leeftijd

zitten we dan in de periode van voordat hier het Christendom doorbrak, toen we met z'n allen nog heidenen waren dus, die dobelden om hun vrouwen en midwinterhoorn bliezen en wintervuren stookten die sindsdien door de Kerstman zijn ingepalmd en tot kerstboomlampjes verkwanseld. Laten ze het op de Veluwe maar niet horen, dat ze daar nog heidense Kerstbomen hebben. Eiken bovendien, en geen echte fijnsparren die hier alleen maar worden gekweekt. Op de rest van de Veluwe.[]

ZOMEREIK
QUERCUS ROBUR
[ILLUSTRATIE UIT: BUTCHER,
R.W., A NEW ILLUSTRATED
BRITISH FLORA, 1961]